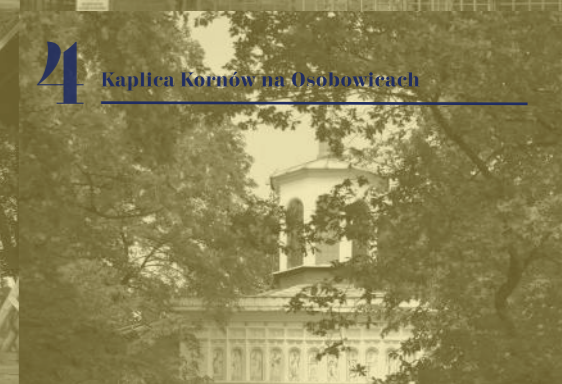
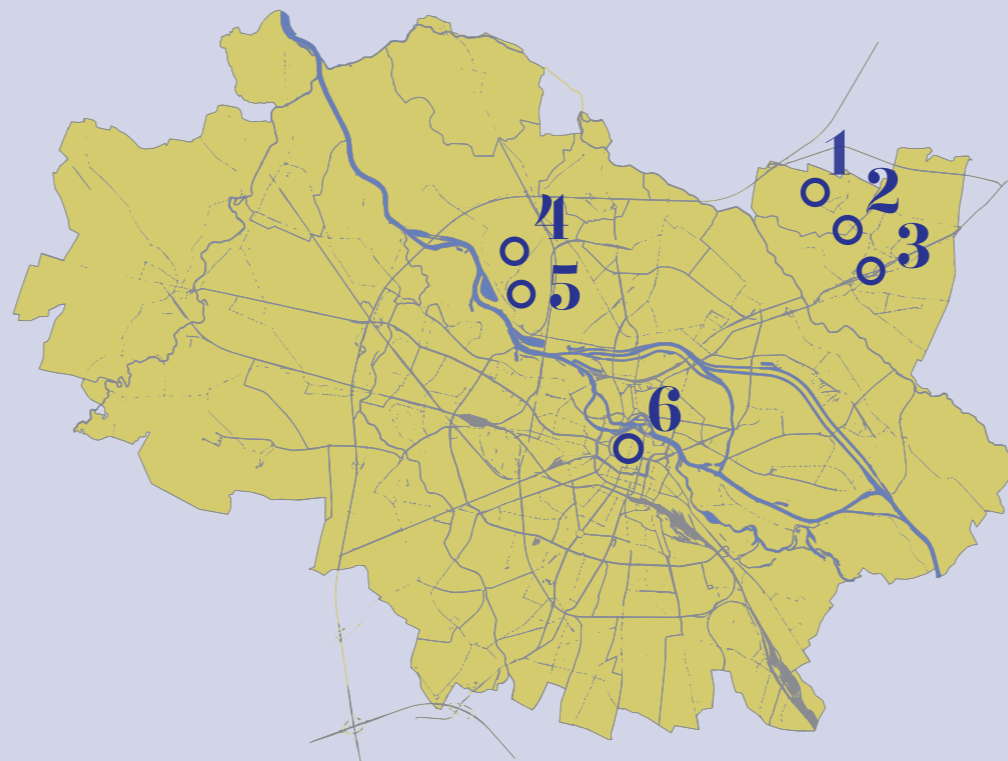

Jednym z pretekstów, dla których warto wybrać się na północ Wrocławia, jest możliwość odnalezienia pamiątek po znanym niegdyś, a dziś nieco zapomnianym rodzie Kornów – wydawców, księgarzy i drukarzy, którzy przez ponad dwa stulecia począwszy od 1734 roku wiedli prym na wrocławskim rynku prasowym i wydawniczym. Mieli również znaczny wpływ na rozwój ówczesnych podwrocławskich miejscowości.

O tym, że Kornowie byli osobami zasłużonymi dla miasta, świadczą rzeźby Heinricha Korna i jego żony Heleny znajdujące się na **południowej elewacji wrocławskiego ratusza**. Trójwymiarowe modele do złudzenia przypominające te z Rynku (ale puste w środku!) witają gości w holu ich **neorenesansowego palacu na Pawłowicach**, który powstał w latach 1891–1895. Obecnie stanowi on własność Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. We wnętrzu, które na co dzień nie jest udostępniane zwiedzającym, można zobaczyć kopie obrazów, jakie niegdyś podziwiali domownicy. Na zewnątrz warto zwrócić uwagę na herby znajdujące się na fasadzie – w herbie Kornów odnajdziemy śląskiego orla i mężczyznę z kłosem zbóż („kornem”) w dłoni. Przypalacowy **park ze stawem utrzymany w stylu angielskim pełni funkcję arboretum**, w związku z czym łatwo natrafić na ciekawe okazy flory. Rośnie tam prawie 200 gatunków drzew i krzewów, m.in. dąb Paweł, najgrubszy okaz we Wrocławiu, mający w obwodzie ok. 770 cm. Ozdobą parku jest również glorieta, zwana też świątynią dumania.

Kornowie starali się żyć zacie i przezornie. Taka była dewiza ich rodu. Jego senior – Jan Jakub Korn – zapoczątkował piękną rodzinną tradycję, która trwała aż do wybuchu II wojny światowej. Prowadzili wydawnictwo, mieli własną drukarnię, wydawali i sprzedawali książki (m.in. dostarczali je na dwór Stanisława Augusta Poniatowskiego i Uniwersytet Wileński), a także prowadzili popularną gazetę „Schlesische Zeitung”, która była najstarszą i najdłużej wydawaną gazetą we Wrocławiu (od 1742 do 1945 roku). **Na Zakrzowie** pozostałością z czasów Kornów są m.in. **ruiny dawnej piwiarni** (obecnie teren zakładu Whirlpool) oraz **bliźniacze budynki** przy ul. Bora Komorowskiego 29 i 31.

Na Osobowicach w XIX wieku kolejny spadkobierca rodu – Johann Gottlieb (czyli Jan Bogumił) Korn – wraz z żoną nabył od sióstr klarysek wieś oraz las i z biegiem czasu tereny te przemienił w modną podmiejską rezydencję. Będąc w tych rejonach, warto obejrzeć **pozostałości po dworze i folwarku przy ul. Osobowickiej**, przejść się po lesie, w którym Kornowie polowali i spacerowali, oraz odwiedzić tzw. **Święte Wzgórze z klasycystyczną kaplicą** zaprojektowaną przez Karla Langhansa, projektanta budynku Opery Wrocławskiej. Kornowie, mimo że sami byli protestantami, ufundowali ją dla lokalnej (katolickiej) społeczności i zgodnie z życzeniem zostali tam pochowani.

1 Pałac rodziny Kornów (Pawłowice)

2 Pozostałości dawnej piwiarni na Zakrzowie

3 Architektoniczne bliźniaki przy ul. Bora - Komorowskiego (lata 80. XIX wieku)

4 Kaplica Kornów na Osobowicach

6 Rzeźby Heinricha i Heleny von Korn na wrocławskim ratuszu

5 Folwark przy ul. Osobowickiej

Kto jest kim w rodzinie Kornów

Johann Jacob Korn (1702-1756) – pochodzący z okolic Koburga w ówczesnym księstwie Wettynów protoplasta rodu i założyciel przedsiębiorstwa, zapoczątkował wydawanie najstarszej i najdłuższej wychodzącej wrocławskiej gazety - „Schlesische Zeitung”.

↓
Wilhelm Gottlieb (Bogumił) Korn (1739-1806) – młodszy syn Johanna Jacoba, spadkobierca rodu, księgarz i wydawca, wydawał tłumaczone na język polski podręczniki szkolne i książki dla młodzieży.

↓
Johann Gottlieb (Bogumił) Korn (1765-1837) – jeden z trzech synów Wilhelma, spadkobierca rodu, właściciel Osobowice, księgarz i wydawca polskiej literatury pięknej (m.in. Kochanowskiego i Trembeckiego) oraz Biblii w przekładzie ks. Wujka. Wraz z ojcem uruchomił drukarnię przy ul. Świdnickiej 47-48 (budynek został zniszczony w czasie II wojny światowej).

↓
Julius Korn (1799-1837) – jedyny syn Johanna Gottlieba, wydawca dzieł i czasopism polskich i niemieckich, dbał o rozwój techniczny firmy, w 1835 r. został wybrany do wrocławskiej rady miejskiej, księgarnią i drukarnią zarządzał przez prawie dekadę, zmarł kilka miesięcy przed ojcem.

↓
Heinrich von Korn (1829-1907) – przejął rodzinną firmę po śmierci dziadka, właściciel papierni w wówczas podwrocławskim Zakrzowie i folwarku z pałacem w Pawłowicach, radny miejski, ziemianin, społecznik, mecenas sztuki (współzałożyciel m.in. Śląskiego Muzeum Rzemiosła Artystycznego i innych instytucji kulturalnych), za zasługi dla miasta w 1882 r. otrzymał tytuł szlachecki, przez pewien czas był patronem obecnej al. Kromera.

↓
Richard von Bergmann-Korn (1885-1945) – wnuk Heinricha, dr filozofii i wojskowy, ostatni właściciel firmy i majątku Kornów. Urodził się w Siedlimowicach, przedsiębiorstwo przejął po śmierci babci, Heleny von Korn, w roku 1909. Zmarł w obozie jenieckim, przed wojną zdażył utworzyć wydawnictwo Bergstadtverlag, które do dziś działa w Görlitz.

Projekt „Śladami rodziny Kornów” był realizowany w maju i czerwcu 2019 r. przez nieformalną grupę Pozytywni z Zawidawia we współpracy z Programem Współorganizacji Projektów Mikrogranty.

Dziękujemy wszystkim za udział!

W ramach projektu zwiedziliśmy Pawłowice, Zakrzów, Osobowice, drukarnię typograficzną przy ul. Otwartej 12 oraz zagraliśmy w grę terenową „Zaginiony pierwodruk”.

Za pomoc w realizacji podziękowania składamy: przewodnikom – Annie Pawłowskiej, Zbigniewowi Sobierajskiemu, Maciejowi Zarańskiemu, Annie Popów-Nowickiej z Centrum Edukacyjno-Rozwojowego Pałac Wrocław Pawłowice Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, radnym Osiedli Osobowice-Rędzin i Psie Pole-Zawidawie, a także Michałowi Nawirskiemu oraz Justynie Kajcie.

Skład i projekt graficzny: Sabina Sokół

Autorzy zdjęć: Marcin Gliški, Grażyna Skonieczna, Wanda Sojecka

www.strefakultury.pl/mikrogranty
FB: @pozytywnizawidawie

Strefa
Kultury
Wrocław

Mikrogranty

Partnerzy

PSIE POLE
MOJA OKOLICA

umbrella
Stowarzyszenie
Wyższe Szkoły

Strefa
Kultury
Wrocław

Mikrogranty

Śladami rodziny Kornów

Zanurz się w przeszłość, pocuj klimat
Breslau i poszukaj razem z nami skarbów
północnego Wrocławia. Dzięki tej broszurze
odbędziesz ciekawą wycieczkę.